בית ישראל (רוז'ין) — משמרת שלום

א. הה"צ עיר וקדיש בוצינא דנהורא הר' שלום יוסף זלל"ה זי"ע הוא היה בן הבכור לאדמו"ר מרוזין זי"ע והוא אמר עלי' שהוא לייפצקער שטיקל סחורה. ושם מנוחתו כבוד. ונסתלק בשנה זו שנסתלק אבי' אדמו"ר מרוזין. וצדיקים אמרו עלי' שהוא התחיל בעבודתו במקום שסיים אבי' ע"ב לא האריך ימים בעוה"ר ונלקח למעלה ביום י"א אלול תרי"א:

ב. שמעתי מהרב החסיד הר' פנחס אבד"ק דובענקא ז"ל שסיפר לו איש נאמן שהיה בבית הרב הצדיק הר' ש"י בעת שהיה מתפלל בהיכל קדשו והאיש הזה עמד בפרוזדור הבית. ולא נשמע שום קול ותנועה רק קול צעדת פרסות רגליו שהלך אנה ואנה איזה שעות. ואחר תפלתו נכנס המשרת. והוציא משם כתונת לח טופח ע"מ להטפיח. ותלאו בחוץ ליבש. והאיש הנ"ל עומד ומשתאה ע"ז אמר לו המשרת. כי זה מעשה בכל יום. אחר התפלה יחליף לו את הכתונת מלח ליבש. והאיש הנ"ל היה רגיל לפני הה"צ ר' אריה לייביש אבד"ק טאמשוב זלל"ה חתנא דמר הה"צ בעל אור לשמים וסיפר לו את הדברים הנ"ל ואמר הרב מטאמשוב שהענין הוא על בחי' מה שנזכר בקדושת כתר של ר"ה "זעות בלי לאות מחיל כסא":

ג. דרכו היה שהיה זמנים שעברו עליו כמה ימים אשר כמעט לא אכל כלל ופ"א נכנסה אצלו בתו הצדקת רחל לאה זלל"ה [שהיה בזיוג שני הרבנית מטשארטקוב] בעת שהכניסו לו המאכל. ועמדה וראתה שהמאכל עומד לפניו והוא אינו אוכל. רק מעט מזער. והתחילה לבכות. ואמר אבי' אלי' למה תבכי בתי וכי סוברת את שמניעות אכילה תחליש את כחי ח"ו. ונגש אל הכסא הגדול הכבד שעמד שמה והגביה אותו בשתי אצבעותי' וחזר עמו אנה ואנה. ואמר דעי לך בתי שאם נותנים להנשמה כל צרכה יכולין להיות חזק בלא אכילה:

ד. עוד סיפרה בתו הרבנית הצ' הנ"ל שפ"א נכנסה אל אבי' פתאום שלא בזמן - ענה אבי' הה"צ חבל לי וואס דיא האסט איבער גישלאגין אין מיטין. אבי זללה"ה הי' עתה אצלי והי' מדבר עמי מהרבה אנשים שהמה בחיים חיותם ומהאנשים שכבר הם בעלמא דקשוט. והתחלתי לדבר מענין חולשתי. ונכנסתם את ואמך ונפסק הדבר:

ה. אבי' אדמו"ר מרוזין אמר שבנו הר' שלום יוסף הוא גבור חכם ועשיר המלאך מיכאל ג"כ אינו מכיר אותו וראוי שתשרה עליו שכינה כמשרע"ה אלא שאין הדור ראוי לכך:

ו. בס' בית אהרן על פ' אבות פ' ששי. מהרב ר' אהרן אבד"ק אטשאקוב. אמרו חז"ל אין אדם נעשה ראש מלמטה עד שנעשה רשע מלמעלה. כי כתיב והצנע לכת עם ה' אלקיך כאשר הוא אל מסתתר וביחוד בדור הנאמר בו הסתר אסתיר כמ"כ צריך להתדמות היציר ליוצרו ועפי"ז פי' הצדיק הגדול ר' שלום יוסף בן אור ישראל מרוזין ע"פ ותחסרהו מעט מאלקים וכבוד והדר תעטרהו. שצריך כל ראות בשרון מפעליו וא"כ כשנותנין לו כבוד צריך הוא להתבונן אולי חיסר עצמו בהסתרה ולדמות יציר ליוצרו בהצנע לכת ובזה נעשה רשע מלמעלה ח"ו:

ז. בעת התקשרות שידוכים שלו עם הה"צ ר' דן בן הה"צ הק' הר' יצחק מראדוויל זללה"ה והוא היה אז ילד בן איזה שנים והיה לבוש מלבושי דייטש כדרך השרים ועל התקשרות הנ"ל הי' כמה צדיקים. ואבי' הה"צ מרוזין הי' מחזיק את בנו החתן על ברבי' וההה"ק מאפטא יושב נשען ראשו על ידו והמחותן הר"י מראדוויל זלל"ה פתח פי קדשו וישאל את הה"ק מרוזין אהובי מחותני אבותנו הק' ג"כ התנהגו את בניהם כן במותכם. ויען הה"ק מרוזין מחמת שלא היה להם מעות לא התנהגו כן. ויאמר עוד הה"צ הר"י מראדיוויל. נא - ובחוקותיהם - ויען הה"ק מרוזין הנה דמיתי מקוד' כי שאלתכ' הוא בדרך הלצה. אבל עתה כשאני רואה ששאלתכם ע"ד האמת "תשבי יתרץ". וענה אחריו הה"צ מאפטא ויאמר יָאָ יאָ מחותן אלע הנהגות אין אלע מנהגים פון אונזער הייליקין מחותן "תשבי יתרץ" ובעת שאדמו"ר הריזינער נשק את בנו הר"ש על ראשו. שאל הה"צ הר"י מראדוויל. איך נושקים בשר השיב אדמו"ר כי הוא אצלו ראשית אוני:

ח. פ"א נסע הה"צ רש"י זלל"ה ללבוב. לדרוש בהדאקטורים. ובכל הדרך אמר לאנשיו שיעלימו את שמו. רק יאמרו עלי' שהוא סוחר מלייפציג ובא להמלון שהי' נקראת ב' שראנקין סמוך ללבוב. ולא הועיל העלמת שמו ונודע להרבה אנשים מהסביבה. ונאספו אליו לקבל ברכת קדשו. והגישו אלי' פתקאות. וכאשר העולם הי' מתרבה בכל פעם. והוא לא רצה לקבל מהם מעות ופתקאות. והפצירו בו. התחיל לספר להם מעשה שפ"א נסע עם אבי' הה"ק מרוזין על מרכבתו לשאוף רוח צח. כדרכו בקודש. ופתאום צוה אבי זלל"ה להבע"ג שיסור מדרך הכבושה ויסע מהצד שאין דרך הולך שם. ויבואו אל מקום אחד ויאמר למשמשו שיקח קערביל וישליך אל הארץ וצוה להעגלון שיכה את הסוסים שיסעו מהר להגיע אל איזה מלון. ויבואו אל הקרעטשמי והי' לפנות ערב ויעמוד להתפלל תפלת המנחה והאריך מאד בתפלתו ועמד ש"ע עד קרוב לחצות הלילה. ואחר סיום תפלתו. אמר לי שלום בני. ראית מה שנעשה בהדרך. השבתי לו איני רואה כלום. ושאל לו מדוע לא תראה וכי אתה אוכל הרבה. פתח מרן וסיפר לו גופא דעובדא איך שהי' מונח שם נפש אחת שהי' מלוכלך מאד. וכשבא לעלמא דקשוט לא הי' לו זכויות רק זאת בעת שהי' בעוה"ז נתן מעות לכמה צדיקים וגם פ"א נתן לי אַ רו"כ ומסרו אותו לשני שומרים משרתי מעלה שיוליכהו אצל הצדיקים שנתן להם מעות שיעשו לו טובה לתקן אותו. וכ"ז שלא יהי' אצל כל הצדיקים הנ"ל לא יכלו לנגוע בו לרעה. והנה כבר הי' אצל כל אותן הצדיקים שקבלו מעות ממנו ולא יוכלו לעשות לו טובה. מחמת שהי' מלוכלך מאד ולא נשאר לו להיות רק אצלי. והשומרים הנ"ל יעצו לו מה לך עוד לבוא אל הריזינער שמא גם הוא לא יוכל לעשות לך טובה ותיכף יחילו עליך הדינים קשים ומרים. הלא טוב לפניך שתנוח פה. כי כ"ז שנשאר לך עוד צדיק אחד שלא באת לפני' לא יוכלו לנגוע בך הדינים. וכך הי' מונח במקום הזה משך ב' שנים. ועתה כשנסעתי במקום הזה התחיל לצעוק אלי לעשות לו טובה כי בעוה"ז נתן לי א רו"כ. אבל ראיתי שהוא מלוכלך מאד. ורציתי לסלק עצמי ממנו. ע"כ צויתי להשליך לו הרו"כ. ולברוח ממנו. אבל תיכף. התחילו לעשות בו דינים קשים ומרים וחסתי עלי' וצויתי לנסוע מהרה. אולי אוכל לעשות לו טובה בתפלת המנחה ובעמדי ש"ע הכרחתי לירד למקום נמוך ושפל מאד. ובע"ה עשיתי לו טובה. ע"כ - וסיים בנו הה"צ הר' שלום יוסף נא איז עפיס גוט צו נעמין אַ קערביל בייא אַ יודין: